
Jan Lutyński 19 X 1921 - 16 IV 1988

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 37, 301

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JAN LUTYŃSKI
19 X 1921 – 16 IV 1988

W IX tomie „Przeгляdu Socjologicznego” z 1947 roku ukazały się pierwsze publikacje Jana Lutyńskiego – recenzje oraz obszerna informacja napisana z J. Chałasińskim *Zagadnienia nauki i kultury w ZSRR*. W następnym, X tomie (za 1948 rok) znajdujemy wzmiankę, iż redagował dział „Przeгляд czasopism”. W tomie XI, który ukazał się po dziewięciu latach, Jan Lutyński figurował jako członek Zespołu Redakcyjnego i autor artykułu *Pojęcie liberalizmu w badaniach nad myślą społeczną XIX w. i w pracach Marksa, Engelsa i Lenina*. Tom XXX w 1978 roku, jako współredaktor z Józefem Chałasińskim, poświęcił zagadnieniom metodologii badań społecznych. Od tomu XXXIII Jan Lutyński był redaktorem naczelnym czasopisma, w którego bibliografii należał do grupy najczęściej notowanych.

Redagowanie „Przeгляdu” należało do ważnych dziedzin działalności Jana Lutyńskiego. Znajdowała w niej odzwierciedlenie właściwa mu pasja badacza i społecznika. Poświęcał wiele uwagi pracy zespołowej, inicjując tomy tematyczne, pracując z autorami – zwłaszcza młodymi. Dbał o utrzymanie wysokiego poziomu naukowego pisma, zabiegał, aby stało się ono otwartym dla najżywotniejszych problemów naszego społeczeństwa.

Jana Lutyńskiego – także jako redaktora – cechowała niezależność myślenia i zaangażowanie moralne i obywatelskie.

Cała działalność naukowa Jana Lutyńskiego była związana z łódzkim ośrodkiem. Studiował na Uniwersytecie Łódzkim i tu zdobywał kolejne etapy naukowej kariery, był od 1962 roku kierownikiem Katedry Socjografii, od 1970 zaś – Zakładu Metod i Technik Badań Społecznych. W latach 1970-1976 był dyrektorem Instytutu Socjologii UŁ. Pierwsza praca badawcza Profesora była poświęcona rozwojowi Łodzi, przez wiele lat był działaczem Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

Zainteresowania badawcze Jana Lutyńskiego, początkowo dość zróżnicowane tematycznie, z czasem skoncentrowały się wokół dwu wątków: metodologicznego i politycznego.

W zakresie metodologii badań zaproponował nowatorskie, empiryczne podejście, zmierzające do doskonalenia procesu badawczego. Wraz z gronem uczniów prowadził badania, odzwierciedlone także w niniejszym tomie „Przeгляdu”, tworząc „szkołę empirycznej metodologii”.

W drugim nurcie mieszczą się prace wskazujące na uwarunkowania społeczno-polityczne funkcjonowania nauk społecznych (od artykułu o liberalizmie z 1948 roku do ostatnich publikacji w „Studiach Socjologicznych”) i takie studia o funkcjonowaniu współczesnego społeczeństwa, jak rozprawy o działaniach pozornych, dogmatycznym autorytaryzmie czy badania nad strajkiem studentów.

„Jan Lutyński pisze tylko wtedy, gdy w zakresie jakiegoś zagadnienia posiada wiedzę gruntowną i gdy ma w tej dziedzinie coś własnego i istotnego do powiedzenia” (J. Szczepański). Opublikował ponad 100 prac*, zostawił wiele niedokończonych maszynopisów i projektów. Korekta tego tomu nie mogła być już przez Niego zrobiona.

Zespół Redakcyjny